

**СПРАВА «МИГОРЯНУ ТА РЕЛІГІЙНА ГРОМАДА
СВІДКІВ ЄГОВИ МІСТА ІЗМАЇЛ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF MIGORYANU AND RELIGIOUS COMMUNITY JEHOVAH'S WITNESSES
OF THE CITY OF IZMAIL v. UKRAINE)**

(заява № 36046/15)

Стислий виклад рішення від 12 листопада 2020 року

У квітні 2012 року священнослужитель (далі — перший заявник) разом з Релігійною громадою Свідків Єгови міста Ізмаїл (далі — громада заявниці), провели в приміщенні колишнього магазину, яке община орендувала у селі, релігійний обряд під назвою «Спомин Господньої вечері». Згідно з твердженням заявників, після початку служби до місяця її проведення прибуло близько двадцяти осіб на чолі з священником місцевої Православної церкви, які агресивно поводитися та, погрожуючи членам громади-заявниці насильством, наказали їм покинути село. У той же день перший заявник звернувся до міліції із заявою про інцидент.

Працівники Ізмаїльського відділу міліції (далі — міліція) відмовили у порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю в діях осіб складу злочину, однак скла-

ли постанову в якій пред'явили обвинувачення одному із нападників у вчиненні дрібно-хуліганства.

Ізмаїльська міжрайонна прокуратура, за заявою заявників, скасувала постанову про відмову у порушенні кримінальної справи, та дала вказівку міліції провести нове розслідування, встановити винних осіб, а також оцінити дії священика місцевої Православної церкви та інших осіб у контексті статті 180 Кримінального кодексу України (далі — КК України) щодо незаконного перешкоджання здійсненню релігійного обряду.

В подальшому, міліція неодноразово виносила постанови про відмову у порушенні кримінальної справи у зв'язку із відсутністю у діях осіб складу злочину, передбаченого статтею 180 КК України, у зв'язку з не встановленням винних осіб, або у зв'язку із відсутністю складу злочину хуліганства. Всі ці постанови були скасовані прокуратурою.

У травні 2015 року слідчий міліції знову закрити провадження, однак згідно з твердженнями заявників, їм не було повідомлено про зазначену постанову.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), взяту окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, що органи державної влади не провели ефективного розслідування нападу на першого заявника та інших членів громади-заявниці, зокрема не жили всіх розумних заходів для встановлення, чи відіграло релігійне упередження роль у відповідних подіях. Заявники також скаржилися за статтею 9 Конвенції, взятою окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, що органи державної влади ефективно не відреагували на зрив зібрання громади-заявниці.

Розглянувши скаргу заявників за статтею 3 Конвенції, взяту окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що громада-заявниця, як юридична особа не може вважатися потерпілою від порушення статті 3 Конвенції. Стосовно частини скарги першого заявника, Європейський суд зазначив, що заподіяний заявнику один удар не призвів до жодного тілесного ушкодження і не був нанесений представником держави, і хоча у результаті нападу вдалося зірвати здійснення релігійного обряду заявників, такий напад на першого заявника не був достатньо серйозним для застосування статті 3 Конвенції. Європейський суд дійшов висновку, що ці скарги заявників є несумісними з положеннями Конвенції за критерієм *ratione materiae* у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та мають бути відхилені.

Щодо скарги заявників на те, що органи державної влади належним чином не відреагували на зрив зібрання громади-заявниці Європейський суд зазначив, що держава окрім того, що впроваджує в законодавство положення, які забезпечують захист не лише релігій меншості, але й релігій більшості, повинна і вживати всіх достатніх заходів для забезпечення дотримання їх на практиці.

Європейський суд, посилаючись на рішення у справах «Швидка проти України» та «Бурля та інші проти України» зазначив, що вже критикував органи влади України за кваліфікацію насильства, яке відбувається в контексті міжетнічної напруженості, як «хуліганства», адже кваліфікація злочину як «хуліганства» зробила другорядним ключовий аспект міжконфесійної ворожнечі, який став підґрунтям для даного інциденту. Крім того, значна затримка в розслідуванні інциденту у зв'язку із тривалою його кваліфікацією перешкоджала правоохоронним органам належним чином врахувати контекст міжрелігійної напруженості та ворожнечі. З огляду на це, Європейський суд дійшов висновку, що органи влади держави-відповідача не дотрималися свого позитивного зобов'язання забезпечити взаємну терпимість між супротивними релігійними групами та констатував порушення статті 9 Конвенції.

Беручи до уваги вказані висновки щодо скарги заявників, Європейський суд дійшов висновку, що скарги за статтею 9 Конвенції у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, не порушують жодного питання, яке вимагало б окремого розгляду.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД

«1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 9 Конвенцією, взятою окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, а решту скаргу у заяві — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 9 Конвенції;

3. *Постановляє*, що за статтею 9 Конвенції у поєднанні зі статтею 14 Конвенції не порушується жодне питання, яке вимагало б окремого розгляду;

4. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам 2 250 (дві тисячі двісті п'ятдесят) євро кожному та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції»